

Sygn. akt I UK 413/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z odwołania C. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 26 marca 2014 r., sygn. akt III AUa 1493/13,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w N. na rzecz adw. T. K. prowadzącej Kancelarię Adwokacką w N.:**
 - a) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wnioskodawcy C. M. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług,**
 - b) kwotę 196 (sto dziewięćdziesiąt sześć) złotych tytułem niezbędnych, udokumentowanych wydatków adwokata.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. decyzją z 26 października 2012 r. odmówił C. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.
Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu wyrokiem z 21 czerwca 2013 r., IV U 1483/12, oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku wniósł ubezpieczony.

Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z 26 marca 2014 r., III AUa 1493/13, oddalił apelację.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł w imieniu wnioskodawcy jego pełnomocnik z urzędu, zaskarżając wyrok ten w całości. Skarga kasacyjna została oparta na podstawach: 1) naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie: art. 57 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 1 w związku z art. 13 ust. 1 oraz art. 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) przez pominięcie ich dyspozycji; 2) naruszenia przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: art. 385 k.p.c. przez niewłaściwe jego zastosowanie, oraz art. 278 § 1 w związku z art. 380 k.p.c. przez pominięcie ich dyspozycji, czego skutkiem było oddalenie apelacji ubezpieczonego wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego, chociaż apelujący słusznie zarzucał, że w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji wystąpiło uchybienie, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, polegające na naruszeniu przepisów postępowania: art. 227 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c. w związku z art. 3 k.p.c., przez pominięcie ich dyspozycji, co doprowadziło do oddalenia zarzutów wnioskodawcy do opinii biegłego oraz wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii innych biegłych na okoliczność pogarszającego się stanu zdrowia wnioskodawcy i związanej z tym jego niezdolności do pracy, który w sposób wadliwy został zastąpiony dowodem przeprowadzonym z urzędu w postaci opinii uzupełniającej tych samych biegłych, niepowiązanej z nowymi badaniami stanu zdrowia wnioskodawcy.

Powołując się na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., konieczność przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił tym, że naruszenie przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa materialnego nastąpiło na skutek rażącego naruszenia przepisów postępowania mającego decydujący wpływ na wynik sprawy, przez niedopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych lekarzy zgłaszanego przez wnioskodawcę i zaaprobowanie błędnego i naruszającego przepisy postępowania

stanowiska Sądu pierwszej instancji, że dla wyjaśnienia okoliczności sprawy wystarczające było przeprowadzenie z urzędu dowodu z uzupełniającej opinii tych samych biegłych niepowiązanej z dalszymi badaniami stanu zdrowia wnioskodawcy.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł, że Sąd pierwszej instancji oddalił uzasadnione zarzuty wnioskodawcy i zgłoszone przez niego wnioski dowodowe, przeprowadzając jednocześnie z urzędu dowód z uzupełniającej opinii tych samych biegłych lekarzy, bez przeprowadzenia dodatkowych badań stanu zdrowia wnioskodawcy, na skutek czego wydane zostało niekorzystne dla ubezpieczonego orzeczenie co do istoty sprawy. Wnioskodawca w apelacji od wyroku Sądu pierwszej instancji zarzucił, że nie jest zadowolony z zapadłego rozstrzygnięcia, nie zgadza się z wywodami opinii powołanych w sprawie biegłych lekarzy, a także żąda przeprowadzenia dowodu z opinii innych biegłych w związku z pogarszającym się stanem jego zdrowia.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, a także o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Pełnomocnik skarżącego złożył wniosek o przyznanie i wypłatę na jego rzecz wynagrodzenia za zastępstwo procesowego wnioskodawcy z urzędu oraz pokrycie niezbędnych udokumentowanych kosztów adwokata związanych z podróżą pełnomocnika z N. do Sądu Apelacyjnego w Krakowie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie zasługiwała na przyjęcie jej do rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w ujęciu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z brzmieniem przepisów albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107, z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). Oznacza to, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny. Wymagania tego nie spełnia zawarte w skardze kasacyjnej odwołującego się stwierdzenie o rażącym naruszeniu przepisów postępowania.

Niezależnie od wskazanych powyżej niedostatków wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej ubezpieczonego do rozpoznania i jego uzasadnienia, w okolicznościach sprawy brak podstaw do formułowania zarzutów rażącego i oczywistego naruszenia prawa przez Sąd Apelacyjny w związku z niedopuszczeniem przez Sąd Okręgowy zgłaszanego przez wnioskodawcę dowodu z opinii innych biegłych lekarzy.

Potrzeba powołania innego (kolejnego) biegłego (biegłych) powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej (złożonych) opinii (wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000 nr 22, poz. 807). Sąd orzekający o prawie do świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie ma bowiem obowiązku uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych ubezpieczonego tak długo, aż strona udowodni tezę korzystną dla siebie (wyroki Sądu Najwyższego z 19 marca 1997 r., II UKN 45/97, OSNAPiUS 1998 nr 1, poz. 24, z 10 grudnia 1997 r., II UKN 391/97, OSNAPiUS 1998 nr 20, poz. 612).

W świetle powołanych powyżej orzeczeń Sądu Najwyższego, Sąd Apelacyjny w rozpoznawanej sprawie nie miał obowiązku dopuszczenia dowodu z

opinii kolejnego biegłego lekarza (kolejnych biegłych lekarzy), gdy przeprowadzone w sprawie dowody z opinii kilku biegłych różnych specjalności (chirurgii urazowo-ortopedycznej, neurologii, kardiologii oraz psychiatrii) były wystarczające do oddalenia apelacji ubezpieczonego, ponieważ biegli jednoznacznie stwierdzili, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Biegli w motywach swoich opinii szczegółowo wyjaśnili, że wcześniejsza niezdolność wnioskodawcy do pracy ustała z dniem 1 listopada 2012 r., ponieważ poprzednio orzeczona niezdolność do pracy z powodu podejrzenia choroby niedokrwiennej serca nie znajduje potwierdzenia i uzasadnienia w wykonanych aktualnie badaniach (w tym w badaniu fizykalnym i wysiłkowym). Biegli podtrzymali swoje stanowisko także w opinii uzupełniającej i odnieśli się również do zgłoszonych przez wnioskodawcę dolegliwości związanych z przepukliną, wskazując, że schorzenie to nie powoduje długotrwałej niezdolności do pracy, a jedynie wymaga leczenia operacyjnego w ramach zwolnienia lekarskiego i zasiłku chorobowego. Sąd Apelacyjny stwierdził, że apelujący nie przedłożył żadnych dowodów, które podważałyby zasadność zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego, ograniczając się do zakwestionowania dopuszczonych w sprawie opinii biegłych i przedstawienia subiektywnego poglądu na temat swojego stanu zdrowia, który jest odmienny od tego ustalonego przez Sąd pierwszej instancji, oraz stwierdzenia, że występujące u niego schorzenia powodują niezdolność do pracy.

Odnosząc się do załączonych do skargi kasacyjnej wyników badań skarżącego z 8 maja 2014 r. oraz 2 czerwca 2014 r., należy stwierdzić, że zostały one przeprowadzone już po wydaniu wyroku Sądu Apelacyjnego, który zapadł 26 marca 2014 r. Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego jako sądu ubezpieczeń społecznych odnosi się natomiast do zaskarżonej decyzji (por.: art. 477⁹ § 2 k.p.c., art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i art. 477^{14a} k.p.c.), co oznacza, że przedmiot osądu stanowi stan rzeczy rozpoznany przez organ rentowy w wydanej decyzji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 lutego 2007 r., III UZ 1/07, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 117 i z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNP 2000 nr 15, poz. 601; wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 kwietnia 2011 r., I UK 357/10, LEX nr 863946 i z 26 maja 2011 r., II UK 360/10, LEX nr 901610). Zakres i przedmiot rozpoznania sądowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest wyznaczony

przedmiotem decyzji organu rentowego (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2011 r., II UZ 1/11, LEX nr 844747). O prawidłowości rozstrzygnięcia organu rentowego decyduje ocena stanu rzeczy istniejącego na dzień wydania decyzji. Z istoty spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych wynika, że nowe okoliczności (w tym dotyczące stanu zdrowia) ujawnione lub powstałe po wydaniu decyzji organu rentowego uzasadniają wystąpienie z nowym wnioskiem o przyznanie świadczenia, co otwiera drogę do ponownego zbadania stanu zdrowia ubezpieczonego i wydania przez organ rentowy kolejnej decyzji, która następnie wskutek odwołania będzie poddana weryfikacji sądu ubezpieczeń społecznych pod względem zgodności z prawem oraz zasadności. Również w postępowaniu apelacyjnym w sprawach dotyczących niezdolności do pracy sąd dokonuje kontroli w granicach treści i przedmiotu zaskarżonej decyzji, ponieważ stan zdrowia ubezpieczonego zmienia się w czasie (pogarsza lub polepsza).

Wymaganie dotyczące przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wprowadzone zostało w związku z instytucją przysądu. Ma ono umożliwić stronie wnoszącej skargę kasacyjną przekonanie Sądu Najwyższego o istnieniu przesłanek, na których opiera się wstępne badanie skargi pod kątem przyjęcia (dopuszczenia) jej do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06, LEX nr 198753). Dla spełnienia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest przedstawienie argumentacji przekonującej o potrzebie przyjęcia jej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. O tym, czy skarga kasacyjna zawiera niezbędny dla niej element, o którym mowa we wspomnianym przepisie, decyduje nie tyle użycie w niej określeń nawiązujących do ustawowo sformułowanych wymagań konstrukcyjnych skargi kasacyjnej, ile merytoryczna ocena argumentów przytoczonych w skardze, które powinny w sposób wyraźny i przekonujący świadczyć o tym, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności opisanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., uzasadniających rozpoznanie jej przez Sąd Najwyższy.

W rozpoznawanej sprawie nie zostało przez skarżącego wykazane, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie o

kosztach postępowania kasacyjnego ma swoją podstawę w art. 98 § 3 k.p.c. w związku z § 19 w związku z § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461). Adwokat T.K., prowadząca kancelię w N., złożyła zestawienie wydatków związanych z jej podróżą do Sądu Apelacyjnego w Krakowie, które podlegały pokryciu przez Skarb Państwa.

I.n